

פרק ב"ו: אזורי עדיפות לאומית

150. מטרת פרק זה היא לעודד פיתוח של אזורים או יישובים שהממשלה החליטה כי הם בעלי עדיפות לאומית, וקידומם, בכפוף להוראות פרק זה. מטרה
151. (א) הממשלה רשאית להחליט כי אזור מסוים או יישוב מסוים הוא בעל עדיפות לאומית (בפרק זה – אזור עדיפות לאומית); החלטה כאמור יכול שתהיה כללית ויכול שתהיה לגבי עניין מסוים או לתקופה מסוימת. החלטה על אזור עדיפות לאומית
- (ב) לצורך קבלת החלטה לפי סעיף קטן (א), רשאית הממשלה לשקול שיקולים אלה:
- (1) המצב הביטחוני באזור או ביישוב;
 - (2) חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים שבו;
 - (3) תכנון הפריסה של האוכלוסייה;
 - (4) מיקומו הגאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ;
 - (5) הצורך בצמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות;

(6) נטל קליטת העלייה על האזור או היישוב;

(7) שיקולים נוספים הנוגעים לצורכי האוכלוסיה באזור או ביישוב שבשלהם יש לעודד פיתוח של אותו אזור או יישוב או קידומו, ובלבד שוועדת הכספים של הכנסת אישרה אותם (בפרק זה – הוועדה).

(ג) החלטת הממשלה בדבר אזור עדיפות לאומית תהיה מנומקת ומבוססת על נתונים, ויפורטו בה מקור הנתונים והשיקולים כאמור בסעיף קטן (ב), שהביאו לקביעת אזור העדיפות כאמור.

(א) הממשלה רשאית להחליט על מתן הטבות לאזור עדיפות לאומית ולעניין זה, ובכל שהדבר נוגע לעניין ובאופן ההולם את נסיבותיו, תשקול הממשלה, בין השאר, את שיעור ההכנסות מתוך פוטנציאל ההכנסות של האזור או היישוב; הטבות כאמור יינתנו בתחום מתחומי פעילות הממשלה, ובכלל זה בתחום החינוך, התרבות, התעסוקה, הרווחה, הבינוי, השיכון, התעשייה, החקלאות, התיירות, הפנים, הגנת הסביבה, קליטת העלייה או התשתיות.

מתן הטבות לאזור עדיפות לאומית

152.

(ב) החליטה הממשלה על מתן הטבות לאזור עדיפות לאומית, תחליט בדבר סוג ההטבות שיינתנו לאזור, הדרכים או האמצעים למתן ההטבות, ובכלל זה דרכים כאמור בסעיף קטן (ג), וכן התקופה שבה יינתנו ההטבות ואמות המידה לנתינתן, והכל באופן ההולם את נסיבות העניין; הממשלה רשאית להחליט כי החלטות כאמור בסעיף קטן זה יתקבלו בידי שר משרי הממשלה בשטח הפעולה של משרדו.

(ג) הטבות לאזורי עדיפות לאומית יכול שיינתנו, בין השאר, בדרך של מתן מענק כספי או העמדת הלוואה, או בדרך של מתן הטבות בשטח הפעולה של משרד ממשלתי הממשלה, לתגבור פעילות קיימת או לביצוע פעילות ייעודית.

(ד) התחומים שבהם יינתנו הטבות לאזורי עדיפות לאומית לפי סעיף זה וכן סוגי ההטבות, הדרכים, האמצעים ואמות המידה לנתינתן והתקופות שבהן יינתנו, יכול שיהיו שונים לגבי אזורי עדיפות לאומית שונים.

(א) הממשלה לא תחליט על ביטול של החלטה על אזור עדיפות לאומית או של החלטה על מתן הטבות לאזור כאמור, שקיבלה לפי סעיפים 151 או 152, או על הפחתה משמעותית של הטבות שנתנה לאזור עדיפות לאומית מכוח החלטה שקיבלה לפי סעיף 152 (בסעיף זה – החלטת ביטול או הפחתה משמעותית). ככלל או לגבי עניין מסוים, אלא לאחר שחלפו ארבע שנים ממועד קבלת ההחלטה לפי סעיפים 151 או 152, לפי העניין.

ביטול החלטה על אזור עדיפות לאומית או על מתן הטבות, או הפחתה משמעותית של הטבות

153.

(ב) קיבלה הממשלה החלטת ביטול או הפחתה משמעותית, לא יבוטלו או יופחתו ההטבות הניתנות לאזור או ליישוב שלגביו ניתנה אותה החלטה, אלא לאחר שחלפו שלוש שנים ממועד קבלתה.

(ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), רשאית הממשלה לקבל החלטת ביטול או הפחתה משמעותית בטרם חלפו ארבע שנים מהמועד שבו התקבלה ההחלטה לפי סעיפים 151 או 152, לפי העניין, או לקבוע כי יבוטלו או יופחתו ההטבות הניתנות לפי פרק זה לאזור או ליישוב שלגביו ניתנה החלטת הביטול או הפחתה המשמעותית בטרם חלפו שלוש שנים מיום קבלת ההחלטה כאמור, והכל אם ניתן לכך אישור מאת הוועדה.

(ד) הוראות סעיף זה לא יחולו לעניין ביטול של החלטה על אזור עדיפות לאומית או של החלטה על מתן הטבות לאזור כאמור, שקיבלה הממשלה לפי סעיפים 151 או 152 או לעניין הפחתה משמעותית של הטבות שנתנה הממשלה לאזור עדיפות לאומית

- מכוח החלטה שקיבלה לפי סעיף 152, ככלל או לעניין מסוים, אם תוקפה של החלטה לפי סעיף 151 או תוקפן של ההטבות שניתנו מכוח החלטה לפי סעיף 152, נקבעו מראש לתקופה הקצרה מארבע שנים.
154. החלטה על אזור עדיפות לאומית שקיבלה הממשלה לפי סעיף 151, תובא לדיון בממשלה בכל שלוש שנים, אם לא פג תוקפה קודם לכן; במסגרת הדיון כאמור, יוצגו לפני הממשלה אופן ביצועה של החלטה וההתקדמות בהשגת מטרותיה, לרבות ההטבות שניתנו מכוחה; הממשלה תבחן את הצורך בשינוי החלטה או בביטולה.
155. שרי הממשלה ידווחו לממשלה, בכל שנה, על הטבות שנתנו לאזורי עדיפות לאומית לפי הוראות פרק זה ולפי חוקים אחרים המקנים הטבות לאזור או ליישוב על בסיס עדיפות לאומית.
156. (א) ראש הממשלה או שר שימנה לעניין זה, ידווח בכתב, בכל שישה חודשים, לוועדה, על החלטות הממשלה בדבר אזורי עדיפות לאומית, שהתקבלו לפי פרק זה, בתקופה שלאחר מועד הדיווח הקודם, ועל הנמקותיהן, על מהות ההטבות שניתנו לאזורים אלה לפי החלטות אלה, על עלותן התקציבית או הערכת שוויין, לפי העניין, ועל אופן ביצוען, לרבות ההתקדמות בהשגת מטרותיהן.
(ב) הוועדה תדון בדיווח שנמסר לה לפי סעיף קטן (א).
- (ג) דיווח ראשון כאמור בסעיף קטן (א) יימסר לוועדה בתוך שישה חודשים מיום תחילתו של פרק זה.
157. (א) ראש הממשלה או שר שימנה לעניין זה, יניח על שולחן הכנסת, בכל שנה, דין וחשבון שבו יפורטו כל החלטות הממשלה לפי פרק זה, התקפות באותו מועד, בדבר אזורי עדיפות לאומית והנמקותיהן, מהות ההטבות שניתנו לאזורים אלה מכוח החלטות אלה ולפי חוקים אחרים המקנים הטבות לאזור או ליישוב, ועלותן התקציבית או הערכת שוויין, לפי העניין, ואופן ביצוען, לרבות ההתקדמות בהשגת מטרותיהן.
(ב) דין וחשבון ראשון כאמור בסעיף קטן (א) יונח על שולחן הכנסת בתוך שנה מיום תחילתו של פרק זה.
158. החלטות הממשלה לפי פרק זה, דיווח לפי סעיף 156 ודין וחשבון לפי סעיף 157, יפורסמו באתר האינטרנט של משרד ראש הממשלה.
159. (א) ראש הממשלה ממונה על ביצוע פרק זה.
(ב) סמכויות ראש הממשלה לפי פרק זה, לרבות הסמכות להתקין תקנות, יופעלו בהתייעצות עם שר האוצר.
160. אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע –
(1) מהסמכות, לפי חוק אחר, לקבוע כי אזור מסוים או יישוב מסוים זכאי לקבל הטבות או לתת הטבות לאזור או ליישוב כאמור, או מכל הטבה הניתנת לפי חוק אחר לאזור או ליישוב;
(2) מהסמכות הנתונה לממשלה, למשרדי הממשלה או לרשויות המדינה לתת הטבות, בתחומי פעילותם ועל פי אמות מידה מקצועיות, לאזור או ליישוב בהתאם לצרכיו.
161. חוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988¹⁵⁸ – בטל.

חובת דיון תקופתי בהחלטה על אזורי עדיפות לאומית

דיווח שנתי לממשלה

דיווח חצי שנתי לוועדה

דין וחשבון שנתי

פרסום ביצוע והפעלת סמכויות

שמירת דינים וסמכויות

ביטול חוק ערי ואזורי פיתוח

¹⁵⁸ ס"ח התשמ"ח, עמ' 98; התשס"ט, עמ' 84.

162. (א) החלטת ממשלה שניתנה ערב תחילתו של פרק זה, שלא לפי הוראות חיקוק, ומקנה הטבות לאזור או ליישוב על בסיס עדיפות לאומית, תבטל בתום שנתיים וחצי מיום תחילתו של פרק זה או עד המועד הקבוע בה, לפי המוקדם; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על החלטת הממשלה מספר 3960 ועל החלטת הממשלה מספר 3964, מיום כ"ג באב התשס"ח (24 באוגוסט 2008), ואין בהוראות סעיף קטן זה כדי לקבוע הוראות לעניין תוקפן.

(ב) בתוך שישה חודשים מיום תחילתו של פרק זה ימסור ראש הממשלה או שר שימנה לעניין זה, לכנסת, דין וחשבון בדבר החלטות הממשלה שניתנו ערב תחילתו של חוק זה, והן בתוקף, כאמור בסעיף קטן (א).